

Υπόδειγμα
για τη χρηματοοικονομική βιωσιμότητα πράξεων
που περιλαμβάνουν επενδύσεις σε υποδομές ή
παραγωγικές επενδύσεις
[Καν. 2021/1060, άρθρο 73 παρ. (2) στοιχείο (δ)]

Εισαγωγή

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- Στην προγραμματική περίοδο 2021-2027, ο Καν. 2021/1060 στο άρθρο 73 παρ. 2 στοιχείο δ) προβλέπει ότι **κατά την επιλογή των πράξεων, η διαχειριστική αρχή πρέπει "να επαληθεύει ότι ο δικαιούχος διαθέτει τους απαραίτητους χρηματοδοτικούς πόρους και μηχανισμούς για να καλύψει τα έξοδα λειτουργίας και συντήρησης για πράξεις που περιλαμβάνουν επενδύσεις σε υποδομές ή παραγωγικές επενδύσεις, ώστε να διασφαλίσει την χρηματοοικονομική τους βιωσιμότητα"**.
- Το παρόν βιβλίο εργασίας excel απευθύνεται στις διαχειριστικές αρχές και στους φορείς υλοποίησης ως εργαλείο/βοήθημα προκειμένου να ικανοποιηθεί η ανωτέρω απαίτηση του άρθρου 73 παρ. 2 στοιχείο δ) του Καν. 2021/1060.
- Συνυποβάλλεται με το Τεχνικό Δελτίο Πράξης, όπου απαιτείται.
- Αφορά **μόνο** σε πράξεις που περιλαμβάνουν **επενδύσεις σε υποδομές ή παραγωγικές επενδύσεις**.
- **Περιορίζεται στην ανάλυση των αναγκών χρηματοδότησης της πράξης κατά τη διάρκεια των πρώτων πέντε (5) ετών λειτουργίας της** και αποτελεί έναν απλό έλεγχο του βαθμού στον οποίο τα έσοδα της πράξης, εάν υπάρχουν, καλύπτουν τα λειτουργικά κόστη της. Οι πράξεις απαιτείται να έχουν θετικές ετήσιες ταμειακές ροές κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς (να μην υπάρχουν έτη με αρνητικές ταμειακές ροές). Εάν λοιπόν οι ανάγκες χρηματοδότησης (έσοδα μείον έξοδα) έχουν αρνητικό πρόσημο, αυτό σημαίνει ότι κατά τη διάρκεια της περιόδου λειτουργίας τα κόστη υπερβαίνουν τα έσοδα και θα πρέπει να καλύπτονται με την κατάλληλη χρηματοδότηση, η οποία πρέπει να τεκμηριώνεται.
- Το βιβλίο εργασίας είναι προσαρμοσμένο. Τιμές και κείμενα εισάγονται σε προκαθορισμένα κελιά. Οι υποκείμενοι τύποι είναι ορατοί στα επιλεγμένα κελιά, εκτός από τα κελιά που χρησιμοποιούνται μακροεντολές.

Εισαγωγή στοιχείων από τον χρήστη

Αποτελέσματα υπολογισμών

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Το βιβλίο εργασίας αποτελείται από τα ακόλουθα φύλλα εργασίας συν την παρούσα Εισαγωγή:

Όνομα καρτέλας	Τίτλος φύλλου εργασίας	Σκοπός
Γενικά στοιχεία	Γενικά στοιχεία	Γενικά στοιχεία για την πράξη και συνοπτική περιγραφή φυσικού αντικείμενου. Αναφορά γενικών παραδοχών.
Ταμειακές ροές	Ανάλυση εσόδων / κόστους λειτουργίας και συντήρησης	Παροχή πληροφορίας για τις πηγές εσόδων και για τα κόστη λειτουργίας και συντήρησης. Όταν η πράξη δεν παράγει έσοδα ή όταν το λειτουργικό κόστος υπερβαίνει τα έσοδα, τότε θα πρέπει να παρέχεται πληροφορία για τον μηχανισμό (πηγές χρηματοδότησης) κάλυψης του λειτουργικού κόστους.
Τεκμηρίωση	Παραδοχές ανάλυσης / Έγγραφα τεκμηρίωσης	Αναφορά παραδοχών / υποθέσεων εργασίας για υπολογισμό ταμειακών ροών (εσόδων, εξόδων κλπ.), έγγραφα τεκμηρίωσης για την κάλυψη του λειτουργικού κόστους σε περίπτωση αρνητικών ταμειακών ροών.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ

- Για τον υπολογισμό των αναγκών χρηματοδότησης κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς ακολουθείται μία απλοποιημένη προσέγγιση που βασίζεται σε χρηματοοικονομικά μεγέθη δηλ. έσοδα και δαπάνες με βάση τις τιμές της αγοράς χωρίς υπολογισμό των εξωτερικότητας.
- Τα έσοδα και οι δαπάνες αφορούν σε αυτά που παράγονται / προκύπτουν, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς.
- Ο αριθμός των ετών για τα οποία παρέχονται προβλέψεις κόστους και οφέλους αντιστοιχεί στην περίοδο αναφοράς της πράξης. Στην προγραμματική περίοδο 2021-2027 (Καν. 2021/1060) δεν υπάρχουν δεσμευτικές περιόδους αναφοράς ανά τομέα, όπως συνέβαινε στην προγραμματική περίοδο 2014-2020 (Καν. 480/2014). Στο παρόν βιβλίο εργασίας, η περίοδος αναφοράς ορίστηκε στα **5 έτη** ώστε να ταυτίζεται με την περίοδο που ορίζεται στο άρθρο 65 του Καν. 2021/1060 για την διατηρησιμότητα των πράξεων που περιλαμβάνουν επενδύσεις σε υποδομές ή παραγωγικές επενδύσεις.
- Στα φύλλα εργασίας συμπληρώνονται πραγματικές (σταθερές) τιμές. Στις τιμές συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ μόνο όταν δεν ανακτάται από τον φορέα λειτουργίας του έργου.
- Οι τιμές των εσόδων και των δαπανών λειτουργίας & συντήρησης μπορούν να εκφραστούν σε ευρώ ή χιλιάδες ευρώ ή εκατομμύρια ευρώ.
- **Οι οδηγίες συμπλήρωσης κάθε φύλλου εργασίας εμφανίζονται στην αρχή κάθε φύλλου.**

Γενικά στοιχεία

ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ

- (1) Συμπληρώνεται ο τίτλος της προτεινόμενης πράξης.
- (2) Συμπληρώνεται η επωνυμία του φορέα που είναι υπεύθυνος να λειτουργήσει και να συντηρήσει το ολοκληρωμένο έργο που θα υλοποιήσει ο φορέας.
- (3) Παρατίθεται συνοπτική περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της πράξης, με αναφορά στα βασικά τεχνικά, λειτουργικά και άλλα χαρακτηριστικά της πράξης, με τρόπο ώστε να γίνεται άμεσα αντιληπτό σε τι αφορά η πράξη (φυσικό αντικείμενο) και ποια είναι τα αποτελέσματά της.
- (4) Εισάγεται η ημερομηνία συμπλήρωσης του υπολογιστικού φύλλου.
- (5) Καθορίζεται ένας αριθμός έκδοσης του υπολογιστικού φύλλου (V.1, V.2, κ.λπ.)
- (6) Επιλέγεται από την αναπτυσσόμενη λίστα ο τομέας στον οποίο εμπίπτει η πράξη.
- (7) Επιλέγεται η μονάδα μέτρησης από την αναπτυσσόμενη λίστα: ευρώ ή χιλιάδες ευρώ ή εκατομμύρια ευρώ.
- (8) Το έτος βάσης της ανάλυσης συμπίπτει με το έτος ολοκλήρωσης του φυσικού αντικείμενου ή με το έτος έναρξης λειτουργίας του. Επιλέγεται από την αναπτυσσόμενη λίστα.
- (9) Η περίοδος αναφοράς ορίζεται στα 5 έτη ώστε να ταυτίζεται με την περίοδο που ορίζεται στο άρθρο 65 του Καν. 2021/1060 για την διατηρησιμότητα των πράξεων που περιλαμβάνουν επενδύσεις σε υποδομές ή παραγωγικές επενδύσεις. Εφόσον κρίνεται απαραίτητο μπορεί να τροποποιηθεί.
- (10) Ο ΦΠΑ χρησιμοποιείται για την εκτίμηση των χρηματοδοτικών αναγκών κατά τη διάρκεια της περιόδου λειτουργίας, μόνο όταν δεν ανακτάται από τον φορέα εκμετάλλευσης. Δηλώνεται (από αναπτυσσόμενη λίστα) εάν ο ΦΠΑ μπορεί να ανακτηθεί ή όχι από τον φορέα λειτουργίας.

(1) Τίτλος πράξης

[κείμενο]

(2) Φορέας λειτουργίας και συντήρησης

[κείμενο]

(3) Συνοπτική περιγραφή φυσικού αντικείμενου

[κείμενο]

(4) Ημερομηνία συμπλήρωσης του βιβλίου εργασίας

(5) Έκδοση

(6) Τομέας

(7) Τιμές σε

Ευρώ

(8) Έτος βάσης

(9) Περίοδος αναφοράς (έτη)

(10) Είναι ο ΦΠΑ ανακτήσιμος από τον φορέα λειτουργίας του έργου;

Περίοδος αναφοράς ανά τομέα

Τομέας	Έτη	
	min	max
Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας	15	25
Αστικά απορρίματα	15	20
Ενεργειακή αποδοτικότητα	15	25
Ευρυζωνικά δίκτυα	15	20
Μεταφορές	25	30
Υδρευση, αποχέτευση, λύματα	25	30
Υποδομές έρευνας & καινοτομίας	15	25
Φροντίδα υγείας	15	20
Άλλο	15	30
Άλλο	15	30

Ανάλυση εσόδων / κόστους λειτουργίας και συντήρησης

Στο φύλλο αυτό παρέχεται πληροφορία για τα έσοδα και τα κόστη λειτουργίας και συντήρησης της προτεινόμενης πράξης/έργου. Όταν η πράξη δεν παράγει έσοδα ή όταν το λειτουργικό κόστος υπερβαίνει τα έσοδα, τότε θα πρέπει να παρέχεται πληροφορία για τον μηχανισμό (πηγές χρηματοδότησης) κάλυψης του λειτουργικού κόστους. Αναλυτικότερα:

A. Συνολικό κόστος λειτουργίας και συντήρησης: Καταχωρίζονται τα πάγια και τα μεταβλητά λειτουργικά κόστη που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, όπως: κόστος εργασίας, δαπάνες συντήρησης και επισκευής, κατανάλωση πρώτων υλών, ενέργεια και θέρμανση, κόστος καυσίμων, καθώς και άλλα κόστη όπως αναλώσιμα, δαπάνες ασφάλισης, κλπ.

Επίσης σε αυτό το πεδίο καταχωρίζεται και το κόστος αντικατάστασης εξοπλισμού, εφόσον υπάρχει, το οποίο περιλαμβάνει δαπάνες που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς για την αντικατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού μικρής διάρκειας ζωής, π.χ. μηχανολογικές εγκαταστάσεις, φίλτρα και όργανα, οχήματα, έπιπλα, εξοπλισμός γραφείου και πληροφορικής, ώστε να διασφαλιστεί η τεχνική λειτουργία της πράξης.

Σε περίπτωση που το έργο επιφέρει εξοικονόμηση λειτουργικών δαπανών χρησιμοποιείται αρνητικό πρόσημο.

- ✓ Να ανοιχθούν όσες σειρές χρειάζονται και να επιλεχθούν κατηγορίες κόστους από την αναπτυσσόμενη λίστα. Μπορούν να εισαχθούν επιπλέον στοιχεία με μη αυτόματο τρόπο.
- ✓ Στο Φύλλο "Τεκμηρίωση" να αναφερθούν οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του κόστους λειτουργίας και συντήρησης (π.χ. μοναδιαία κόστη, ποσότητες και παράγοντες κλιμάκωσης εάν υπάρχουν). Ομοίως για τον υπολογισμό του κόστους αντικατάστασης (π.χ. ωφέλιμη ζωή περιουσιακών στοιχείων και ποσοστό απόσβεσης).

B. Πληρωμές για την εξυπηρέτηση του χρέους: Εφόσον έχει ληφθεί δάνειο που προορίζεται για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών του έργου, προσδιορίζονται τα ποσά που αντιστοιχούν στο επιστρεπτέο κεφάλαιο και στους καταβληθέντες τόκους.

- ✓ Στο Φύλλο "Τεκμηρίωση" να αναφερθούν οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν (π.χ. επιτόκιο, διάρκεια δανείου).

Γ. Έσοδα: Λαμβάνονται υπόψη ταμειακές ροές που καταβάλλονται άμεσα από τους χρήστες για αγαθά ή υπηρεσίες παρεχόμενα από την πράξη όπως τέλη, διόδια, ενοίκια κλπ. Άλλες ταμειακές ροές (ιδιωτικές και δημόσιες συνεισφορές ή οικονομικά οφέλη που δεν προέρχονται άμεσα από τους χρήστες) συμπληρώνονται στις "Πηγές χρηματοδότησης λειτουργικού κόστους σε περίπτωση αρνητικών ταμειακών ροών".

- ✓ Να ανοιχθούν όσες σειρές χρειάζονται και να επιλεχθούν κατηγορίες εσόδων από την αναπτυσσόμενη λίστα. Μπορούν να εισαχθούν επιπλέον κατηγορίες εσόδων με μη αυτόματο τρόπο.
- ✓ Στο Φύλλο "Τεκμηρίωση" να αναφερθούν οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των ταμειακών ροών (π.χ. τέλη χρηστών, αριθμός χρηστών κλπ.).

Πηγή χρηματοδότησης λειτουργικού κόστους σε περίπτωση αρνητικών ταμειακών ροών

- Για τα έργα απαιτούνται **θετικές ετήσιες ταμειακές ροές** κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς (δηλ. να μην υπάρχουν έτη με αρνητικές ταμειακές ροές).
- Όταν η πράξη δεν παράγει έσοδα ή όταν το λειτουργικό κόστος υπερβαίνει τα έσοδα, τότε στη γραμμή "Συνολικές ανάγκες χρηματοδότησης κατά τη διάρκεια της περιόδου λειτουργίας" θα εμφανίζονται ποσά με αρνητικό πρόσημο.

Στην περίπτωση αυτή πρέπει να συμπληρώνεται ο πίνακας "Πηγή χρηματοδότησης λειτουργικού κόστους σε περίπτωση αρνητικών ταμειακών ροών" ώστε να αναφέρονται οι **πηγές που προγραμματίζεται να χρηματοδοτήσουν το λειτουργικό κόστος που δεν έχει καλυφθεί από έσοδα**. Εάν το κόστος δεν καλύπτεται, τότε τα ποσά που εμφανίζονται στην τελευταία γραμμή "Ελεγχος" θα είναι κόκκινα.

✓ Έτος περιόδου αναφοράς	1	2	3	4	5
✓ Ημερολογιακό έτος	0	1	2	3	4
✓ Σύνολο	0	1	2	3	4

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ

A. Συνολικό κόστος λειτουργίας και συντήρησης	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	0.00					
	0.00					
	0.00					
	0.00					
	0.00					
	0.00					
	0.00					
	0.00					
	0.00					
Άλλο (διευκρινήστε)	0.00					
Άλλο (διευκρινήστε)	0.00					
Άλλο (διευκρινήστε)	0.00					
Άλλο (διευκρινήστε)	0.00					

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΧΡΕΟΥΣ

B. Πληρωμές για την εξυπηρέτηση του χρέους	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Αποπληρωμή κεφαλαίου	0.00					
Τόκοι	0.00					

ΕΣΟΔΑ

Γ. Συνολικά έσοδα	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	0.00					
	0.00					
	0.00					

	0.00					
	0.00					
Άλλο (διευκρινήστε)	0.00					
Άλλο (διευκρινήστε)	0.00					
Άλλο (διευκρινήστε)	0.00					
Άλλο (διευκρινήστε)	0.00					
Άλλο (διευκρινήστε)	0.00					

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΑΓΚΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

A. Συνολικό κόστος λειτουργίας και συντήρησης	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
B. Πληρωμές για την εξυπηρέτηση του χρέους	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Γ. Συνολικά έσοδα	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Συνολικές ανάγκες χρηματοδότησης κατά τη διάρκεια της περιόδου λειτουργίας	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

Πηγή χρηματοδότησης λειτουργικού κόστους σε περίπτωση αρνητικών ταμειακών ροών	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	0.00					
	0.00					
	0.00					
	0.00					
	0.00					
	0.00					
	0.00					
Άλλο (διευκρινήστε)	0.00					
Άλλο (διευκρινήστε)	0.00					
Άλλο (διευκρινήστε)	0.00					

"Έλεγχος" ΟΚ ΟΚ ΟΚ ΟΚ ΟΚ ΟΚ ΟΚ

Παραδοχές ανάλυσης / Έγγραφο τεκμηρίωσης

* Αναλυστε τις παραδοχές/υποθέσεις εργασίας που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των τομεακών ροών στο φύλλο «Τομεακές ροές». Εάν χρειάζεται, δημιουργήστε επιπλέον φύλλα εργασίας.

Αναφέρετε τα έγγραφα τεκμηρίωσης για την κάλυψη του λειτουργικού κόστους και επισυνάψτε τα:
π.χ. στην περίπτωση ίδιες συμμετοχών, αποφασίστε να ληφθούν υπόψη προηγούμενα προϋπολογισμοί του φορέα (όπως εκπέλαστρον ή επίσηο οικονομικό κείμενο) ή άλλες αντίστοιχες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ανάλογα με τη νομική μορφή του.
N. 3852/2010, άρθρο 259, παρ. 3 & 260, παρ. 5:
Κεντρικοί Αυτοτελείς όργανοι Δήμων & Περιφερειών - προοριζόμενοι ήφροοι για «κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών». Το 1/3 αυτών προοριζότα «για την κάλυψη επενδυτικών δαπανών», μεταξύ των οποίων και οι συντηρήσεις έργων υποδομών
N. 4042/2012, αρ. 43 - 44*
Τιμολόγηση και ρυθμίσεις για την πλήρωσή της περιβαλλοντικής εαφοράς για την ενίσχυση δράσεων κυκλικής οικονομίας (ΦΩΔΣΑ)
N. 2575, αρ. 1
Διαμοιρά και κανονισμοί ήλη καθαριότητας και φασπαμο
N. 1089/80, αρ. 19 & 16
ΔΕΥΑ / ήλη ύδρευσης & αποχέτευσης